

Museum – mot alle odds

Historien om Kirsten Flagstadmuseets tilblivelse er historien om sterkt motstridende interesser, om årelange dragkamper, og ikke minst om Trygve Larsens uslitelige pågangsmot. Her kommer tredje og siste

avsnitt i vår framstilling av Strandstuen og Kirsten Flagstadmuseets tilblivelses-historie. Hamar Dagblad fortalte 2. april 1979 at det allikevel ikke ville bli museum i Strandstuen. *Les mer på side 2-4*

Spennende festival

Programmet for årets Kirsten Flagstad Festival borger for mange spennende opplevelser. Også denne gang blir det konsert på Stortorget, og det blir en rekke nye spennstige innslag, som framføring av «Elskovsdrikken» på Målia, og operapub på Gregers. Solveig Rønningen (bildet) forteller inne i bladet om årets festivalprogram.

Les mer på side 7

Ellers inne i bladet:

Årsmøte

Side 5-6

Tur til seteropera

Side 7

Snart sesongstart

Side 8

Reddet – mot alle odds

Her kommer tredje og siste tilbakeblikk på tilblivelseshistorien til Kirsten Flagstadmuseet. I forrige nummer stoppet vi midt på 1970-tallet, da kommunen etter mye «fram og tilbake», etter rivingsforslag og flytteplaner, omsider valgte å kjøpe Strandstuen, for 130.000 kroner. Men fortsatt var det helt i det blå hva huset skulle brukes til.

Men «Strandstuen-ildsjel» framfor noen, Trygve Larsen, sto ufortrødent på for å få etablert en minnesamling, eller et «Kirsten Flagstad Memorial House». Han hadde en standhaftighet uten like, uten den er det ikke sikkert det ville blitt noe museum.

Men nå er vi i 1971, huset er omsider ervervet av kommunen, men det er fortsatt et åpent spørsmål hva som skal skje med det. Det tok ennå 14 år (!) før Kirsten Flagstads Minnesamling kunne åpnes, 12. juli 1985, på dagen 90 år etter at Kirsten Flagstad ble født i Strandstuen. Da hadde det gått 20 år fra Trygve Larsen første gang reiste spørsmålet om å bevare Strandstuen.

Trygve Larsens viktigste medspiller i kampen for Strandstuen og en minnesamling der, var Kirsten Flagstad-biografen Aslaug Rein, og etter hvert også Kirstens søster Karen Marie Flagstad.

Inger-Else Hulleman (bildet), Trygve Larsens datter, sitter på en enestående dokumentasjon over utspill, innspill, vedtak og kontravedtak. Det er en dokumentsamling som gir et interessant innblikk i det politiske livet og holdninger som preget og dominerte i kommunale utvalg og råd på 1960, -70 og 80-tallet.

Mangel på forståelse

I et brev Trygve Larsen sendte Aslaug Rein i juli 1975 får vi et godt innblikk i hans frustrasjon, - og stå-på-vilje. Han skrev blant annet: «At vi ikke har kommet lenger med våre planer angående Strandstuen og de planer vi hadde skyldes mangel på forståelse her oppe, hos de som bestemmer.

Dessverre er dette en mangel det ikke kan rettes på. Vi har i år arkitekturvernåret. I det selsamme år har Hamar kommune besluttet å rive låvebygningen på den gamle Hol gård, og i det påfølgende møte besluttet en å rive en bygård, Skappelsgate 15. Denne siste gård og dens eier var modell for «En folkefiende», men dette teller selvsagt ikke.

Disse to rivinger har medført at jeg fikk enstemmig tilslutning til et forslag om at fylkeskonservatoren og byens kulturråd skulle legge frem en liste over bevaringsverdige bygninger, og jeg skulle ta meget feil om ikke Strandstuen kommer til å stå først på denne listen, sammen med Basarbygningen.

Som det forstås: Dette er SMÅBYEN på sitt verste. I fjor fikk jeg henvendelse fra publikum om å fjerne minnetavlen på Strandstuen. Jeg tok den ikke vekk!

Mye fram og tilbake

Larsens iherdige kamp for en minnesamling, som fortsatt var begrepet han brukte, fikk seg et nytt skudd for baugen da Strandstuen ble utleid som bolig.

FLAGSTAD-FAMILIEN: Dette er et interessant bilde. Det viser Flagstad-familien foran Strandstuen i 1894, året for Kirsten Flagstad ble født. På bildet ser vi Olea Flagstad, Anne Kristine Flagstad, Ole Michelsen Flagstad, Marie (Naja) Flagstad og Michael Olsen Flagstad, i tillegg til en hushjelp vi ikke har navnet på.

Etter at formannskapet i juni 1977 vedtok å bevilge 50.000 kroner til istandsetting av Strandstuen, hevdet Larsen i en større redegjørelse inntatt i Hamar Arbeiderblad 19. april 1978, blant annet: «...at det var en muntlig forutsetning at det også skulle opprettes en Flagstad Minnesamling i ett eller to rom.» Jeg ble anmodet om å ta kontakt med Karen Marie Flagstad og Aslaug Rein. Visse forhold, blant annet en uventet utleie av bygningen medførte at jeg i brev av 21. november 1977 skrev: «Jeg har ikke noe ønske om å ta saken opp igjen med damene før jeg har visshet for at det stilles rom til disposisjon for en minnesamling.»

Det utløste et nytt vedtak i kulturstyret: «For å arbeide videre med planen om et Kirsten Flagstad-museum i Hamar, valgte styret Kaare Haugen, Trygve Larsen og Tor Kløvstad.» Dermed kunne det gå en ny invitasjon til «damene».

Møtet ble holdt, med deltakelse av ordfører, rådmann, leder i kulturstyret, kultursjefen og Trygve Larsen. Her uttrykte både Karen Marie Flagstad og Aslaug Rein sin sterke støtte til minnesamlingen.

Utleiekrøll

Det skulle snart vise seg at utleien til forfatteren Karin Sveen og kunstmaleren Knut Trondsen skulle utløse nye forviklinger, selv om Karin Sveen åpnet for at et rom i første etasje «innredes som museum, åpent for interesserte/turister til faste

tider. Her kunne man da samle plater og montere en fotosamling og presseomtaler fra Kirsten Flagstads karriere.»

20. mars 1978 skriver Aslaug Rein til Trygve Larsen: «Det er nesten ikke til å tro at det virkeliggjør ut til å bli en minnesamling i Hamar. Kampen har vært lang og hard, det vet jeg, så det må være en tilfredsstillelse, ikke minst for deg, å se saken så vel i havn. Nå står jo huset der, sikret for fremtiden, og det er bare det foreløpige leieforhold som hindrer oss i å montere en minnesamling... Før eller siden blir vel dette spørsmål løst...»

Den uavklarte situasjonen utløser et skred av leserinnlegg og redaksjonelle artikler. 9. mai 1978 har Hamar Dagblad et oppslag med tittel: Ikke aktuelt å presse leieboerne ut av Strandstua. Og ordfører Egil O. Larsen siteres på at: Det er ikke aktuelt å bruke gavene til en minnesamling om Kirsten Flagstad som et pressmiddel overfor leieboerne i Strandstua. Det betyr mye for dem å få bo der, og det er ikke aktuelt fra kommunens side å si opp leieavtalen.

Liten avdeling i biblioteket?

Ordføreren sa videre: «En del av tingene er jo allerede plassert i Oslo, i Universitets Musikksamling, og jeg tror nok det er mulig å komme fram til en avtale med Kirsten Flagstads familie om dette... Når Hamar om et par år får ferdig sitt bibliotekbygg, kan det kanskje være naturlig å bygge opp en samling her, en liten avdeling som ikke vil ta særlig stor plass.»

14. januar 1979 skriver Trygve Larsen igjen til Aslaug Rein: «Det har vært noe avispolemikk, også med forsvar av beboerne som ikke må «kastes» ut. Men dette er noen tid siden, og jeg har funnet tiden inne til å ta saken opp igjen, men ikke gjennom avisene. Jeg tok den opp i kulturstyret først, der endte det med at kultursjefen skulle ta saken opp med eiendomsbestyreren. Det er nettopp eiendomsbestyreren som har forkvaklet saken, så jeg regnet med at om bare kultursjefen tok opp saken ville det bli et dårlig resultat. På siste formannskapsmøte tok jeg derfor opp saken etter at kartet var ferdigbehandlet. Der ble det til at rådmannen, og trolig ordføreren, skulle ta seg av saken og forsøke å få stillet 2. etasje ledig.

Hva det førte til kunne vi leste i Hamar Dagblad

FØRSTE PLAKETT: I juni 1968 fikk Trygve Larsen (bildet) satt opp en midlertidig plakett på veggen til Strandstuen. Han var også initiativtaker til den plaketten som pryder veggen i dag.

som 2. april 1979, slo opp: «Strandstuen likevel ikke Flagstad-museum.» Formannskapet gikk imot opprettelse av museum, leieavtalen med beboerne skulle opprettholdes. Formannskapet åpnet imidlertid for at det kunne vurderes å innpasse et museum i den øvrige bebyggelsen på eiendommen. Forslagsstilleren i formannskapet Jan Stensrud ble spurt om det skulle være et permanent leieforhold. Det bekreftet han, og sa videre: «Vi har kommet fram til at det ikke er mulig å kombinere boliger i stua med et museum. Jeg synes det er viktig at det bor folk i disse husene,...ellers vil de forfalle... Vi håper jo det skal være mulig å etablere et lite museum i smia ved siden av. Jeg kan ikke skjønne hvorfor dette nødvendigvis skal ligge i samme huset.»

Og i en annen tittel i HD samme dag: «Trygve Larsen skuffet – kulturstyret sjokkert». – Jeg er dypt skuffet, og kulturstyret temmelig sjokkert. Denne saken låste seg etter at huset ble leid ut uten at dette var skikkelig klarert, sa han til avisen.

Endelig i mål

Men etter hvert modnes den overmodne saken. I september 1982 er Karen-Marie Flagstad og Aslaug Rein igjen på befaring i Strandstuen, og skriver senere til ordfører Egil O Larsen at 1. etasje i Strandstuen egner seg utmerket til minnesamling, og bekreftet at de stiller et stort antall gjenstander til disposisjon. Det legges ved en lang

KIRSTEN I RUINENE: Kirsten Flagstad var bare noen måneder da familien flyttet fra Hamar, men hun var nært knyttet til Strandstuen og Hamar også i ungdomsårene. Dette bildet er fra et besøk i 1911, da hun blant annet besøkte domkirkeruinene.

liste, også av gjenstander de har sikret fra slekt og Kirsten Flagstad-venner i USA.

Våren 1983 nedsettes det er utvalg som skal utrede spørsmål om eventuell opprettelse av Kirsten Flagstad Minnesamling. Medlemmer her blir Trygve Larsen, Truls Magnus Løken, Olav Bjørgum, Ingrid Morken, Bjørn Olabyengen og Per Martin Tvengsberg.

Etter elleve møter konkluderte utvalget i juni 1984 med et forslag om å etablere Kirsten Flagstads Minnesamling i Strandstuen, og at åpningen burde skje 12. juli 1985, dagen Kirsten Flagstad ville ha fylt 90 år.

Og slik ble det.

Åpningen ble markert med konsert i Hedmarks-museets Aula med Ingrid Bjoner og Robert Levin, senere ble bysten av Kirsten Flagstad avduket utenfor Strandstuen før det var mottakelse i Hamar Rådhus.

Senere har det skjedd mye i Strandstuen, men det er en annen historie.

Har du betalt kontingent?

Dette er en liten påminnelse til de av venneforeningens medlemmer som ikke har rukket å betale kontingent for 2017. Kontingenten, kr. 250, kan betales til konto 1822.05.90832

Innkalling til årsmøte i Kirsten Flagstadmuseets venner

tirsdag 25. april 2017 kl. 18.30 i Strandstuen

Dagsorden:

1. Åpning av møtet. Godkjenning av innkallingen
2. Godkjenning av dagsorden
3. Valg av møteleder og referent
4. Styrets årsmelding for 2016
5. Fastsettelse av resultatregnskap og balanse for 2016
6. Innkomne forslag
7. Budsjett
8. Valg v/valgkomiteen

Saker som ønskes behandlet på årsmøtet må sendes styret v/ Helene Nilsen innen 7. april
e-post: helene-n@online.no

Årsberetning for 2016

Styret har bestått av:

Leder: (Else) Helene Nilsen

Sekretær: Trond Tendø Jacobsen

Kasserer: Åshild Smee Jensen

Styremedlem: Inger-Else Hullema

Varamedlem: Harald Sanaker og Kirsten Rabstad

Revisor: Tore Verne

Redaktører av medlemsbladet: Trond Tendø

Jacobsen og Karin Herlin Solberg

Valgkomité: Kristin Østhagen og Harald Hellum

Årsmøtet ble avholdt i Strandstuen 19. april.

Etter årsmøtet holdt Ragnhild Nyhus minneord over Robert Tuggle. Han døde i januar og har hatt stor betydning for museet med sin kunnskap om Kirsten Flagstad og sine tallrike bidrag til museet. Ragnhild orienterte også om den nye boka til Ingeborg Solbrekken, «Konspirasjonen», som ble utgitt i 2016.

Møtet ble avsluttet med et overraskende og hyggelig besøk av Ringsaker operaskoles barnekor som med sin dirigent Tone Østli og akkompagnatør Tore Mortensen fremførte sanger fra flere musikaler. 15 personer var til stede. Vi har hatt 7 styremøter og 4 arbeidsmøter i 2016.

Medlemmer

Venneforeningen har hatt 131 årsbetalende og 23

livsvarige (derav 2 nye) medlemmer i Norge og Norden pluss 7 i USA.

Medlemsblad

Det er sendt ut to medlemsblad i perioden. Begge bladene ble oversatt til engelsk av Karin Herlin Solberg og sendt til medlemmene i USA.

Arrangementer.

16. april. World Voice Day.

«Kirsten Flagstad, ingen enslig svale i mjøsbygdens sangersaga». Foredrag v/ Roger Andreassen. Museets arrangement. Venneforeningen sørget for servering.

20. mai. Museumsnatt i regi av Anno.

Medlemmer av venneforeningen var til stede på museet og hjalp Hanne, vikaren for Annika, med servering og gjennomføring av museets programinnslag.

Museet hadde tallrike fornøyde besøkende. Av programmet kan nevnes: Operamaskeverksted ved Minipicasso og Tante Rosa, tre minikonsert: «Cabaret og Champagne» og «Sommerlengsler», med Tone Østli, sang og Jon Konrad Strøm, piano og «Lyrisk aftenstemning» med Fabrice Bligoud Vestad, piano.

Søndag 29. mai. Venneforeningens dag.

Kirsten Haaland var gjest i «Mitt musikkvalg». Kirsten kåserte om sin utvalgte musikk med musikkseksempler fra flere sjangere. Det ble en vakker opplevelse for tilhørerne. Etterpå var det kaffe og kaker samt utlodning i museet. Det ble en svært vellykket kveld. Det var ca 30 til stede.

Søndag 19. juni serverte venneforeningen kaker og kaffe i Strandstuen etter Kirsten Flagstad Festivals festgudstjeneste. Dette er vårt faste bidrag til festivalen. Lars Meyer hadde ordnet bord og stoler ute. Rundt 100 personer fikk servering.

Kirsten Flagstads 121-års fødselsdag ble feiret i Strandstuen søndag 10. juli.

Ansvarlig for arrangementet var Kirsten Flagstad

Museum. Terje Boye Hansen holdt foredraget «Kirsten Flagstads plass i norsk operahistorie». Venneforeningen bidro med kaker og kaffe.

Lørdag 19. november var kultursjef Morten Midtlien gjest i «Mitt musikkvalg». Han kåserte om sin musikalske utvikling fra sølvгутt til sanggruppen Solfa, med hovedvekt på dagens musikkuttrykk. Etterpå var det kaffe, kaker og musikk-quiz i Strandstuen. Ca 20 personer til stede.

Operaturer

Venneforeningen har arrangert to operaturer til Den Norske Opera og Ballett i 2016.

«Turandot» 7. mai med 41 deltakere, og «Madama Butterfly» 20. oktober med 29 deltakere.

Venneforeningen har gitt kr. 20 000 til museet i 2016. Pengene er øremerket museets hage.

«Grasrotandelen» fra Norsk Tipping var i 2016 på kr 2 381

En takk til Hamar kommune for kr 2 000 i driftsstøtte

Hamar 31. desember 2016

Styret

KIRSTEN FLAGSTADMUSEETS VENNER

Resultatregnskap 31.12.	2016	2015	Budsjett 2017
INNTEKTER			
Medlemskontingenter	30 080	27 050	32 500
Gaver, mottatt støtte	2 000	2 000	2 000
Operaturer, overskudd	4 802	7 803	4 500
Kenter	174	275	175
Grasrotandel	2 381	1 483	3 000
Arrangement	3 000	6 900	3 000
Sum inntekter	42 437	45 511	45 175
KOSTNADER			
Måte- og kontorutgifter	1 733	2 253	3 100
Bidrag til museet	20 000	20 000	20 000
Arrangement	1 275	10 608	1 500
Diverse utgifter	1 624	3 727	1 000
Medlemsblad	14 182	14 125	14 500
Sum kostnader	38 814	50 713	40 100
Overskudd 2016/Underskudd 2015	3 623	-5 202	5 075
Balanse			
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital 01.01.16	9 678	14 880	
Overskudd 2016	3 623	-5 202	
Forskuddbetalt kontingent	250		
Sum gjeld og egenkapital	13 551	9 678	
EIENDELER			
Bank - brukskonto	5 281	564	
Bank - sparekonto	8 270	9 114	
Sum eiendeler	13 551	9 678	

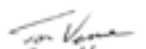

Helene Nilsen
Leder

Ashild Smee Jensen
Kasserer

Jeg har revidert regnskapet for 2016 for Kirsten Flagstadmuseets Venner.

Jeg mener at det bokførte overskuddet på kr. 3 623,- viser et korrekt resultat av års drift, og at resultatregnskap og balanse er avgitt i overensstemmelse med god regnskapskikk.

Hamar, 12. mars 2017

Tone Væver

Klart for ny festival

Det meste er nå klart for årets Kirsten Flagstad Festival (KFF), forteller festivalens daglige leder Solveig Rønningen. Målsetningen er å lage en festival som ivaretar Kirsten Flagstads arv, som appellerer til alle aldersgrupper, og som setter Hamar på kartet. – Det håper jeg vi lykkes med også i år, sier hun.

«Hyllest til Operaen» er tittelen på årets utekonsert på **Stortorget**. Her gir Trondheim Symfoniorkester oss italienske perler. Ingeborg Gillebo og Nina Gravrok deltar sammen med to mannlige sangere.

Nytt av året blir en annen utekonsert: På **Målia!** Det skjer i samarbeid med Hamar og Hedemarken Turistforening. KFF har fått deler av ensemblet fra Opera di Setra i Tylldalen til å komme til Målia. Der vil de sette opp Elskovsdrikken av Donizetti! Helst ønsker man at publikum skal komme gående dit – men det vil bli løsninger for dem som ikke klarer det. Artistene er Lars Eggen (baryton), Gunda Marie Bruce (sopran), Trond Gudevold (bass) og Eva Holm Fossnes (piano).

– I år vil vi satse enda mere på de unge talentene, forteller Solveig. – Det blir ikke noe «Mestermøte langs Mjøsa» i år, men en åpningskonsert i **Hamardomen** med arbeidstittelen «Unge mestere». Her vil en få mulighet til å bli kjent med fremtidens stjerner. Vi får møte solister og ensemble som er under

utdanning på ulike musikk institusjoner i Norge, og som har gjort seg bemerket nasjonalt og internasjonalt. Den kjente guttesopranen Aksel Rykkvin er en av artistene som vil opptre i Hamardomen.

Operapub på Gregers

Videre blir det Barneopera i **Hamar Teater**, og gratis-konsert for Festivalens Venneforening i **Kulturhuset**, konsertforestillingen «Jeg reiser ikke alene» med Isa Katarina Gerike og Bengt Forsberg. Her tar de for seg Kirstens romanserepertoar, og det vil bli visuell ledsagelse med bilder på storskjerm. På **Gregers** har KFF fått til et samarbeid med Troms Fylkeskommune med operapuben «ge me no puselanken». Tre landsdelsmusikere, Ingebjørg Kosmo (mezzosopran) og Harald Bakkeby Moe (baryton) deltar og her vil det bli arier og duetter fra operaens, men også fra operettens og musikalenes verden. Uhøytidelig skal dette bli, og dette fremføres 15. 16. og 17. juni.

Nytt for i år er at det blir gjennomgang av hele Festivalprogrammet i **Domkirkeoddens aula** allerede 23. april, med et foredrag av Sverre Gunnar Haga.

Under festivalen blir det hatteutstilling i **museet**, inspirert fra operaens verden. Lørdagen under festivalen tar en sikte på et Wagner-program som i skrivende stund ikke er helt klart.

– Det planlegges fortsatt årlige festivaler, og vi jobber allerede frem mot jubileumsåret 2020, sier Solveig Rønningen.

KHS

UTENDØRSKONSERT: Det var vært en del sagnomsuste utendørskonsert i Hamar, dette er fra Kirsten Flagstads flotte konsert på Domkirkeodden i august 1953.

Tur til Opera de setra

9. juli arrangers det busstur til seteroperaen i Tylldalen, Opera de setra. Årets oppsetning er Leoncavallos følelsesladde opera PAGLIACCI. Dette blir en flott tur i nydelige omgivelser! Under vegg stopper bussen på Søstu Stai, hos museumsleder Annika Åsen, som serverer lunsj i storstua. Her blir det stopp også på returen. Det er begrensede plasser så ta kontakt tidlig for mer informasjon og for å sikre deg plass. Nærmere opplysninger og påmelding til: post@kirsten-flagstad.no.

Avsender:
Kirsten Flagstadmuseets venner
Kirkegt 11, 2317 HAMAR

Klart for ny sesong

Rett etter påske, tirsdag 25. april, samme dag som venneforeningen har sitt årsmøte i museet, «tjuvstarter» museets vårsesongen, med begrenset åpningstid.

På museumsspråket kalles åpningstiden de første ukene om våren og de siste om høster for «skulderåpning». For Kirsten Flagstad Museum innebærer det åpning fra kl 12 til 15 tirsdag til fredag.

Full sesongåpning, tirsdag – søndag fra 11 til 17, blir det i perioden 20. mai til og med 27. august.

Sommeråpningen i år, 20. mai, sammenfaller med en ny Museumsnatt. – Vi har ikke alle detaljene på plass ennå, men vi bygger på de positive erfaringene fra i fjor, sier Hanne Seem Murbreck, som vikarierer som museumsleder. –Vi fikk mange positive tilbakemeldinger, og håper at årets arrangement blir like vellykket.

I tillegg til Kirsten Flagstad Museum deltar Norsk Jernbanemuseum, Kunstbanken, Migrasjonsmuseet i Ottestad og Hedmarksmuseet på Domkirkeodden. Atlungstad Brenneri blir ikke med denne gang.

Når det gjelder selve museet blir det en større endring i år, det blir ny utstilling i det gamle kontoret i annen etasje i museet, der det i det siste

har vært Aase Nordmo Løvberg-utstilling. Det blir trolig en midlertidig utstilling viet Kirsten Flagstads musikalitet. Jeg håper den en klar til sesongåpningen, sier Hanne Seem Murbreck.

NY UTSTILLING: Til sesongåpningen 20. mai planlegges en ny utstilling i det gamle kontoret i 2. etasje, trolig rundt Kirsten Flagstads unike musikalitet, røper Hanne Seem Murbreck.

Grasrotandelen

Vi oppfordrer alle Kirsten Flagstadvenner som tipper, spiller Lotto m.v. om å be kommisjonæren om at grasrotandelen skal gå til Kirsten Flagstadmuseets venner. I fjor fikk vi inn kr 2 380 i grasrotandel.

Redaksjonen for medlemsbladet består av:

Trond Tendø Jacobsen: trojaco@online.no.
Karin Herlin Solberg:
solbergkarinh@gmail.com
Stoff, stoffideer og bilder mottas med takk.

Kirsten Flagstadmuseets venner

Slik blir du medlem:

Det er bare å betale kontingenten (kr 250 per år) til konto 1822.05.90832.

For mer informasjon kan du kontakte noen i venneforeningen, eller lese oss opp på www.kirsten-flagstad.no.

Facebook: Kirsten Flagstadmuseets Venner

Helene Nilsen (leder):

Mobil 934 93 384

E-post: helene-n@online.no

Åshild Smee Jensen (kasserer)

Mobil 976 20 116

E-post: aashild.sj@online.no

Kirsten Flagstad Museum:

Tlf. 408 82 993 • E-post: post@kirsten-flagstad.no